

Съюз на репресираните от комунизма

• ПАМЕТ •

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Дх. № 129 КД - 13/15

Дата 18.04.16г.

ДО

КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД

НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Уважаеми госпожи и господа конституционни съдии,

Като допусната страна по дело 13/2015 г., ние, от „Съюз на репресираните от комунизма - Памет“, изразяваме пред Вас своята убеденост, че решението на 43-то Народно събрание, с което беше премахната давността в Наказателния кодекс за престъпления в периода 9 септември 1944 г. – 10 ноември 1989 г. е съобразено с международните и европейски правни норми, защото в основата му е поставен въпроса за постигане на справедливост, такава каквато е отсъствала по време на тоталитарния период.

Нашето принципно становище е, че в периода 1948-1989 г. не е могла да тече давност, тъй като става въпрос за един тоталитарен режим, който е лишил съдебните органи от възможност за обективно произнасяне.

Използваме дадената ни възможност за изразяване на позиция, за да припомним, че едно от престъпленията, които беше обект на наказателно преследване от страна на съдебните органи след края на тоталитаризма, е делото за убийствата в лагерите край Ловеч и Скравена. То се явява пресечена точка на казуса с давността. По тази причина си позволяваме да припомним някои факти, които са съществени и относими към разглежданото дело в КС.

На първо място, като категорично доказателство за това, че давността не е могла да тече по време на тоталитарния режим, е решението на Политбюро на ЦК на БКП относно: **„Извършената проверка на Трудовата група край Ловеч, както и доклада на**

Съюз на репресираните от комунизма

• ПАМЕТ •

партийната Комисията, извършила проверка на място в лагера през 1962 г. (ДЦА, ф. 1, оп. 6, а.е. 4749).“

Председател на тази партийна Комисия е членът на Политбюро на ЦК на БКП Борис Велчев, дядо на настоящия председател на Конституционния съдия г-н Борис Велчев.

В посочените документи още през 1962 г. Комисията, изпратена от Политбюро, констатира тежките престъпления и потвърждава извършването на убийства. Това обаче, което тоталитарната власт не прави, е да сезира с този доклад Главна прокуратура, тъй като при едно такова действие висшето партийно ръководство би представило доказателствата срещу главният организатор на лагерите, а именно срещу себе си.

По тази причина заключенията на Комисията не са предадени на държавното обвинение, като по този начин е потвърден тоталитарния характер на управлението, което е станало съучастник в прикриването на престъпленията, а не за разследването им.

На второто място припомняме, че именно по делото за убийствата в лагерите двама главни прокурори, предшественици на г-н Сотир Цацаров, са водили друга, напълно противоположна политика, а именно политика за преодоляване на давността като пречка за постигане на справедливост.

Става въпрос за действията на Главния прокурор Мартин Гунев (1991-1992) и на главния прокурор Иван Татарчев (1992-1999). В хода на разследването на делото за убийствата в лагерите г-н Гунев се обръща към Върховния съд с искане за тълкувателно решение по казуса за давността, а не прекратява разследването поради давност. Върховният съд отклонява искането с мотива, че не е налице противоречива практика.

Г-н Гунев не спира дотук, а също така се обръща с искане за тълкувателно решение до 6-то Велико Народно събрание. То е доминирано от наследниците на БКП и не се произнася, но действията на тогавашния Главен прокурор са в унисон с разбирането за търсенето на решения, които да позволят на държавното обвинение да преодолее правните пречки за постигане на обективна справедливост.

• ПАМЕТ •

Следващият Главен прокурор, г-н Иван Татарчев застъпва тезата, че давност не е могла да тече по времето на тоталитарния режим и лично се явява през 1993 г. в съдебната зала по делото за убийствата за лагерите, за да поддържа обвинението, като пледира за най-тежките присъди срещу подсъдимите, а именно смъртни присъди. Вероятно в някои от правните становища на юристите, които са допуснати да представят мнения по делото, ще бъде поставен и детайлно въпроса, че голяма част от престъпленията по време на тоталитарния режим са престъпления, които следва да се третират като геноцид, военни престъпления и престъпления срещу човечеството, срещу които по международните закони не подлежат на давност, както прие през 2013 г. Конституционният съд на Румъния.

На вас, като юристи, са ви известни разпоредбите на чл. 5 от Всеобщата декларация за правата на човека на ООН от 1948 г., чл. 7 от Международния пакт за граждански и политически права, приет от ООН през 1966 г. и ратифицирана от НРБ с указ от 1976 г. и приетите въз основа на тях конвенции за прилагане на давност по отношение на военните престъпления и престъпления против човечеството от 1968 г., ратифицирана с указ № 344 ДВ, бр. 31 от 1969 г. и конвенция против изтезанията и други форми на жестоко нечовешко или унижително отнасяне или наказание, ратифицирана от нашата страна с указ № 3384 на Държавния съвет на НРБ от 9 октомври 1986 г. и влязла в сила на 26 юни 1987 г.

Съобразно тези международни договорености никой не може и не трябва да бъде подлаган на изтезания или други форми на жестоко, нечовешко унижително отнасяне или наказание. Съставите на престъпления против човечеството са създадени чл. 6 б. с от устава на Нюрбергския военен съд от 8 август 1945 г. и потвърдени с резолюция 3 (I) от 13 февруари 1946 г. и 95 (I) от 11 декември 1946 г. от общото събрание на ООН „убийства, изстребване, поробване и други жестости по отношение на гражданското население” по време на война или в мирно време „независимо от това дали са съставлявали престъпление по вътрешното право на страната, където са извършени”.

Тези международни наказателно-правни принципи са намерили място във Всеобщата декларация за правата на човека от 1948 г. на ООН и съответно са били доразвити в Международния пакт за

• ПАМЕТ •

гражданските и политическите права и цитираните конвенции за преследване и наказване на този вид престъпления.

НРБ е приета за член на ООН през 1954 г. и влизайки в ООН е възприела принципите и договореностите отразени в устава, декларациите и резолюциите, с които би следвало да съобрази и коригира при несъответствие вътрешното ни законодателство и в частност наказателното право.

По делото за убийствата в лагерите държавното обвинение констатира, че Трудовата група – лагерът край Ловеч, е създаден като институт за незаконно задържане, насилие и изтезание на въдворените лица. Всестранната оценка на доказателствата по делото сочат, че в конкретните случаи на умъртвяване на въдворените не се касае до състави на убийство в класическия смисъл на думата, съобразно доктрината и съдебната практика. Обществено опасните последици, изявени чрез жестоко и нечовешко третиране и издевателство над личността на въдворените, независимо от степента на страданието и характера на увреждане на телесната неприкосновеност, включително и умъртвяване на дадено лице, е рефлекс на една тоталитарна политическа система, създава лагерите като инструмент за ликвидиране на определени противообществени прояви с всякакво, включително и незаконно въздействие върху извършителите, квалифицирани като престъпни, респективно политически неблагонадеждни лица.

Едно решение на Конституционния съд в тази посока, че е в унисон е тълкуването международно-правните норми, предвидени с чл. 11, ал. 2 от Всеобщата декларация за правата на човека, **„че престъпление е онова деяние, което е било предвидено като такова по време на извършването му не само по националното, но и по международното право”** и с чл. 15, ал. 2 от **Международния пакт за гражданските и политическите права, че „нищо не пречи едно лице да бъде осъдено наказателно за действие или бездействие, което по време на извършването му е съставлявало престъпление съгласно общите правни признати от всички народи”**.

Важно е да се подчертае и фактът, че на българското Народно събрание му бяха необходими 25 години, за да стигне до решение, което да подпомогне съдебната власт в постигане на правосъдие, макар и закъсняло.

Съюз на репресираните от комунизма

• ПАМЕТ •

Сега този казус, който далеч надхвърля юридическата битка, е във Ваши ръце и от вашето решение ще стане ясно дали България ще последната страна от бившия комунистически лагер, която няма сили да преодолее зависимостите на тоталитарното минало.

Към нашето писмо - възражение до Конституционния съд прилагаме:

1. Копие на Протокол „А“ № 101 от заседанието на Политбюро на ЦК на БКП от 05.04.1962 г.;
2. Диск, представящ „Секретно дело за лагерите“ – документален филм, излъчен по БНТ 1999 г.;

С уважение,

Лиляна Друмева,

Председател на „Съюз на репресираните от комунизма – памет“

08.04.2016 г.

София